

HURUM
HISTORIELAG

Årsberetning 2025 fra styret i Hurum Historielag

Styret i historielaget har i 2025 bestått av leder Sigmund Stokke, nestleder Per Otto Andersen, sekretær Kim Andreas Jarre, kasserer Aslaug Nora Ask, styremedlem Fredrikke Hegnar von Ubisch og varamedlemmer Eva Reiersen og Arne Hjorth.

Ved årsskifte hadde historielaget 412 medlemmer og 6 æresmedlemmer. Vi har hatt 8 styremøter og behandlet 44 saker.

Historielaget har i år hatt stand på Tofte, Sætre, Holmsbu og Klokkarstua med salg av årbøker og medlemskap, men regnværet både på Tofte og Holmsbu-dagene satte sitt preg på salget. For første gang stekte og solgte historielaget vafler på Sætre-dagen til stor glede for små og store, så kanskje vi skal prøve det igjen til neste år også.

På Høstmøte ble det bra med salg av den nye årboka Hudrimar 2025, som ble lansert på Tofte Ungdomsskole og med foredragsholder Jan Gustavsen som fortalte og viste bilder om cellulosefabrikken på Tofte, så det ble en meget fin kveld for de fremmøtte. Før jul var det julemarked på Sætre og Klokkarstua der også historielaget deltok.

Historielaget arrangerte en teatertur med middag til Oslo i januar for våre medlemmer, men en to dagers tur til Finnskogen og en tur til Stockholm måtte dessverre avlyses da det var for få påmeldte.

Kulturhistorisk pilegrimsvandring på Sandstien til Stikkvannshytta ble gjennomført som vanlig i samarbeid med sogneprest Ragnar Elverhøi og historielagets leder som fortalte historier på veien opp om denne gamle oldtidsveien som ble brukt av veifarende i mange hundre år.

Under Kulturminnedagene holdt Hurum Historielag den godt bevarte arbeiderleiligheten i Hønehuset på Tofte åpent så publikum kunne få se hvordan store familier bodde på et rom og kjøkken.

Hønehuset Samarbeidsforening har blitt opprettet av de som bruker huset og fra historielaget ble Fredrikke Hegnar von Ubisch valgt inn som leder og Håvard Kilhavn som styremedlem.

Styret retter en stor takk til alle medlemmer som støtter historielaget med å betale kontingenten og til dere grasrotgivere, for i år har historielaget fått kr.12.980,- fra Norsk Tipping. En ekstra takk til alle dere som bidrar aktivt og gjør en flott jobb for å få ting til å fungere i foreningen.

Hilsen fra leder Sigmund Stokke.

HURUM
HISTORIELAG

ÅRSBERETNING FOR BYGDESAMLINGEN 2025

Året 2025 for oss gutta på låven har vært både utfordrende og morsomt.

En av hovedjobbene i år var ferdigstillingen av det nye rommet i 2. etg .på låven som nå ble ferdig før jul. Selv om rommet virker stort, regner vi med at det ganske snart fylles med nye spennende historiske objekter. Jeg vil rette en stor takk til Einar Strand som en viktig mentor i arbeidet med ferdigstillingen av rommet. Uten han hadde vi vel ennå gått rundt og klødd oss i hodet. Jens Petter Blichfeldt har støttet oss med materiale og vært positiv til prosjektet.

Vi har nå veldig mange objekter i utstillingen for tiden. Vi har lagt ved noen skriv med informasjon som tydeliggjør hva som er stilt ut og hva det har vært brukt til. Et eksempel er de mange unge i dag som ikke har sett skrivemaskiner og telefon med tallskiver. For oss over 50 er dette helt åpenbart. Tiden går! Vi har videre planer for en opprydning og forbedring av eksisterende utstilte objekter.

Som tradisjonen har vi hatt åpne dager med kaffe og vaffelsalg. Den første var 24 mai. Det kom ganske mange besøkende. Vi er jo avhengig av at været er bra de dagene vi har besøkende. Juli den 19. kom vår takstmann Orville og kunne takserer gjenstander besøkende hadde med seg gratis. Det er alltid noen som har glemte skatter i hjemmet, og de blir gledelig overrasket når det viser seg at det kan ha stor verdi.

Den store åpne dagen i år var 23. august. Da skulle 400 års jubileet for Tønne Huitfeldt feires med pomp og prakt. Dagen begynte med vakker korsang av Holmsbu mannskor. Carl Huitfeldt, slektning av Tønne Huitfeldt som ligger begravet i krypten i Hurum kirke holdt et flott foredrag om slektens historie over 400 år. Det var meget stor interesse for dette og parkeringen utenfor låven på Tronstad går ble mer enn full. Jeg tror denne dagen slo alle rekorder i kaffe og vaffelsalg, En stor takk til vaffeldamene. De gjorde en fremragende jobb som alltid.

Fremtiden for museet må sies å være positiv. Vi møtes hver tirsdag med godt humør og pågangsmot. Jeg tror at å møte andre med interesse for historie og kultur bidrar til at flere i kommunen får kunnskap om vår historie. Vi er jo faktisk kulturbærere. Vi er gutter i 70 80 åra alle mann, men oppfører oss som guttunger når vi møtes. Vi liker å jobbe sammen og hjelpe hverandre. Dette stimulerer oss også i hverdagen ellers.

Vi ønsker at flere kommer og besøker samlingene på Tronstad. Vi får gode tilbakemeldinger på det vi har i utstillingen vår. Vi må jobbe mer med å få besøk utenom de faste dagene om sommeren, og vi har noen nye planer, men det kommer i neste årsrapport 2026.

De som er fast for tiden på låven er Arne Lislrud, Bjørn Erik Eriksen, Kåre Pettersen, Kjell Austad, Einar Strand. Gunnar Hoel, Tor H Lunder. Nytt medlem er Gunnar Lennestad fra Tofte, og velkommen til ham.

Hilsen Tor Harald Lunder

HURUM
HISTORIELAG

ÅRSRAPPORT FOR KVERNUSDALEN OG KNIVSVIKHUSET 2025

Dugnadsgjengen i Kvernhusdalen har jobbet 100% på Knivsvikhuset i år, men vi har også tre andre bygninger til som må passes på.

Gårdssaga er i drift ved behov. Bjørn har vært leder for montering og justering av ny remlås på saga. Han har også vært leverandør av alt treverk som det har vært behov for.

Lagerhus/snekkerverksted blir brukt til lagring av materialer, vinduer og dører som skal brukes i Knivsvikhuset. Kapping av materialer gjør vi også i dette rommet.

Smia blir brukt på kalde dager når gjengen vil sitte inne og spise nista si og smeden bruker smia fire ganger i sommerhalvåret når historielaget har Åpen dag.

Når Øyvind Jørgensen viser smiekunsten sin frem for små og store er det godt med besøk de dagene .

Ellers lagres det 5 båter for Kystsamlingen i Kvernhusdalen under presenning.

Leder i Kvernhusdalen Per O. Andersen

Etter ferdigstilling av fundament i 2024 på Knivsvikhuset startet vi med oppbygging av tømmerveggene. Flere av stukkene måtte repareres eller skiftes ut og reisverkveggen mot vest ga oss en del ekstra arbeid med fresing og tilpassing.

I slutten av juni måned var alle veggene oppe. Etter sommerpause ble bjelkelaget etablert og vi fikk et prima arbeidsgulv i andre etasje.

I oktober måned leide vi kranbil til heising av takkonstruksjon. En tung presenning holder nå bygget tørt. Ut over høsten har vi satt inn vinduer og skrapet de originale panelbordene .

Innkjøpt stillas gjør jobbene i høgden mye lettere og ikke minst tryggere.

I forbindelse med gjenreising av Knivsvikhuset er det nå utført ca. 1900 arbeidstimer.

Dugnadsgjengen består av Bjørn Heien, Per Otto Andersen, Arvid Tønnes Jensen, Kristen Fagerli, Lars Hansen, Lars Koløen, Denny Jesse og leder for Knivsvikhuset Oelle Rowohlt

HURUM
HISTORIELAG

Årsrapport 2025 for Kystsamlingen.

Årets vårsesong startet 5/2, sommerferie 18/6 – 13/8, juleavslutning 3/12. I sommerferien hadde vi 3 åpne lørdager samtidig med Tronstad og Kvernhusdalen.

Dugnadsgjengen består nå av Per Andersen, Ulf Andersen, Jan Enderud, Bjørn Kristoffersen, Tom Mjelde og Henry Pasala. Hans Blickfeldt og Knut Gransæther deltar sporadisk. Vår tidligere leder Jo Wennesland døde dessverre i mars, og noen ny er foreløbig ikke utnevnt.

I tillegg til vårt arbeide med diverse båter er det utført vanlig vedlikehold av bygningen vår, pluss reparasjon av drensleding for overflatevann på fjellveggen på N-siden, festing av løse bord på brygga etc. Båtene som står lagret i Kvernhusdalen følges opp med kontroll av presenninger og stativer.

Vi har fremdeles Ancas-snekka og vårt nybygg Filtvet-snekka under arbeid innendørs. Filtvet-snekka er på det nærmeste ferdig, det gjenstår montering av ror med beslag og diverse beslag for rigg. Den er innsatt med 14 strøk rå linolje pluss 5 strøk lakk. Vi kommer til å prøveseile med seilene fra Knivsviksnekka vår, og senere prøve med seil fra en Kragerø-kogg, fremskaffet av Jo W. tidlig i år.

Ancas-snekka har fått ny kjøll, og ny nedre bordgang er under tilpasning.

I oktober hadde vi felles tur til Oslofjordmuseet i Vollen, et meget fint lite museum som bl.a. har et par Kombijoller (som sin tid ble produsert på Engene).

Oslofjordens friluftsråds robåt er pusset opp, levert til O.F. og tatt på land igjen etter avsluttet sesong.

Den siste pram fra Filtvedt Båtbyggeri tilhører nå Filtvet Fyrs Venner, og vi skal til våren pusse opp denne for dem.

Som i tidligere år er det sosiale liv i gruppen like livlig som det praktiske!

For Kystsamlingen

HURUM
HISTORIELAG

Rapport fra Årbokredaksjonen 2025

Årbokkomiteen har i 2025 hatt 2 møter, og har i tillegg holdt kontakt på telefon og e-post. Erlend Skaare/Optur og Bjørn-Erik Eriksen/redaktør har i tillegg sittet sammen og laget rekkefølgen av historiene i boken og utført en siste korrektur.

Vi håper boken også i år vil bli godt mottatt. Vi har lagt opp til et variert innhold med noe vekt på skolevesenet, noe både omslag mittseksjonen og den omfattende historien Hurumskolen gjennom 285 år av Håvard Kilhavn. Kilhavn har også skrevet om vårt Historiske Arkiv, som nå har fått plass på Hovtun. En liten rapport om minnesteinen for de henrettede fra Farvelbakken har han også bidratt med.

Ole Furua Rødby har skrevet om idyllen til familien Gram i Ersvika. Her er det dessverre kommet inn feil årstall. På side 7 står det: «I 1937 blir Marion enke, og overfører i 1942 begge eiendommene til de tre barna;» De riktige årstallene skal være 1957 og 1962. (Redaktørens feil). «Er're no'n på linna», er en fornøylig historie skrevet av Ivar Thun, om det første radiosambandet på lokalt nivå. Helge Wulff-Engh har samlet historien om stormen i 1929, og hvilke følger den fikk for Hurumlandet. Helge Wulff-Engh er mangeårig medlem av årbokkomiteen og bidratt med mange gode og interessante historier. Han fikk dessverre slag tidligere i år og er nå på opptrening i sykehjem. Vi håper han kommer seg og fortsatt vil kunne bidra med sin gode penn.

Adelsfamilien Huitfeldt har hatt tilhold på Tronstad gods siden 1582. Offiseren og kommandanten på Fredriksten festning, Tønne Huitfeldt har i år 400-års jubileum, og hans etterkommer Carl Huitfeldt har skrevet en omfattende historie om hans liv som offiser og godseier på Tronstad. Gründeren på Sundby Harald Halvorsen. Historien er egentlig et avsnitt fra boken «Bindeledd i 90 år» om Ferjeselskapet Drøbak-Hurum-Svelvik AS, skrevet av Erlend Skaare. – Og sist, men ikke minst historien om Karl Langseth og Damsgård, skrevet av Anne Haugen Wagn. Hun er historiker og siden 2001 vært samboer med Svein Erik Odden som bor på Damsgård.

Fra neste utgave har vi fått med et nytt medlem i redaksjonen. Laila Syversen bor nå på Verket og er godt kjent på Hurum. Hun har i vært med Håvard Kilhavn og registrert dokumenter til Arkivet.

Redaksjonen 2025

Ole Furua Rødby

Helge Wulff-Engh

Håvard Kilhavn

Erlend Skaare

Bjørn-Erik Eriksen (redaktør)

HURUM
HISTORIELAG

Årsrapport Hurum lokalhistoriske arkiv

Hurum lokalhistoriske arkiv (HLA) begynner sakte, men sikkert å komme i gjenge igjen, etter at historielaget våren 2024 endelig fikk tillatelse fra kommunen til å frakte arkivmaterialet fra kjelleren under Tofte folkebibliotek til nye lokaler på Hovtun. Ordføreren foretok den offisielle åpninga av arkivet lørdag 8. juni 2024.

Møte og befaring med kommunen

Den 12. februar deltok historielaget på et møte med kommunens arkivavdeling, hvor også Røyken historielag og Asker og Bærum historielag var invitert. Møtet dreide seg om hvordan kommunen skulle forvalte de lokalhistoriske arkivene.

Kommunens foreslåtte løsning var å kjøre alt av gårde til et lager i Vestby. Herfra skulle det være mulig å bestille arkivmateriale, og få det tilkjørt til et rom på det gamle rådhuset på Midtbygda, før det så skulle tilbake til Vestby. Dette syntes Asker og Bærum historielag var ei god løsning. Røyken historielag har ikke noe arkiv, og hadde derfor ikke så mye å si om saken. Fra vår side gav vi klart uttrykk for at Hurum historielag ikke kunne akseptere kommunens forslag.

Kommunen har vært bekymra for at HLA oppbevarer arkivmateriale som kommunen plikter å ta vare på i henhold til arkivforskriften, og at det gamle kommunearkivet på Hovtun ikke oppfyller kravene i denne forskriften. Den 17. juni var arkivavdelinga på befaring på Hovtun, og da fikk pipen en annen lyd. Etter denne befaringa er vi ganske sikre på at kommunen ikke vil krangle mer om at arkivmateriale fra HLA må flyttes til et lager i Vestby. Vi har til og med fått lov til å overta en del arkivbokser som kommunen hadde tenkt å kaste. Kommunen har signalisert at det kan være aktuelt med en overdragelsesavtale, der kommunen formelt overdrar eiendomsretten til arkivet til historielaget.

Vi mangler fortsatt en formell avtale med kommunen om arkivet og arkivlokalene. To ting må i orden for at disse avtalene skal kunne komme på plass: Kommunen og Hovtun må få en avtale seg imellom om leieforhold på huset, og vi må få en fullstendig oversikt over innholdet i arkivet.

Arbeid i arkivet

Den 9. april henta vi et brukt rullearkiv hos Telemark jordskifterett i Skien. Arkivet ble demontert, frakta til Hovtun, og deretter montert opp igjen. Med det har HLA fått 80 hyllemeter førsteklasses kompakte arkivreoler i solid stål til en særdeles rimelig pris.

I løpet av året har vi fått på plass ei gruppe av 3-4 frivillige som har begynt å rydde i arkivet. Hovedoppgaven har vært å få oversikt over innholdet i arkivet, for å kunne utarbeide en arkivnøkkel.

Arkivet er nå grovsortert, og vi begynner å få en oversikt over hva som finnes, og hva som har blitt borte siden arkivet ble pakka ned i 2017. Heldigvis er det færre ting enn frykta som mangler, men det er også fortsatt flere ting som vi ikke har klart å finne igjen.

Støtte fra Sparebankstiftelsen

HLA fikk i 2025 kr 50 000,- i støtte fra Sparebankstiftelsen til innkjøp av utstyr, hovedsakelig til digitalisering av arkivmateriale. Det er bl.a. innkjøpt et digitalkamera med objektiv som egner seg for arbeidet, en fotorigg med lamper, samt utstyr til digitalisering av 35mm filmnegativer. Dette er utstyr som vi ikke har begynt å ta i bruk ennå, men som arkivet kommer til å få stor nytte av.

Planen på lang sikt er at arkivsamlingene skal digitaliseres og publiseres på digitalarkivet.no. Det er viktig både for bevaring av materialet i tilfelle brann, og for å gjøre materialet tilgjengelig for flest mulig. Tanken er også at arkivet skal kunne begynne å ta imot arkivmateriale igjen fra organisasjoner, bedrifter og privatpersoner, og at det skal være mulig å avfotografere bilder for å innlemme dem i arkivets fotosamling.

Privat donasjon fra USA

Som takk for bistand til å spore opp slektninger i Holmsbu, har en dame fra USA donert kr 7378,56,- til Hurum lokalhistoriske arkiv.

Avfotografering av bilder fra Tofte Cellulosefabrikk

I 2025 ble arkivet til Tofte Cellulosefabrikk overført til arkivbevaringsinstitusjonen «Vestfoldarkivet». Historielaget bistod i ryddinga av arkivet, og gjorde en avtale om at vi skulle få avfotografere en del av bildene før originalene ble overført til Vestfoldarkivet. Frivillige på HLA tok bildene ut av ramme, og Digitalgruppa sørger for avfotografering av bildene.

Framtidsplaner

Hurum lokalhistoriske arkiv er en av Hurum historielags eldste virksomheter. Arkivet ble etablert allerede i 1985. Historien om arkivet kan leses i *Huðrimar 2025*. Det har vært et svært krevende og tungt arbeid – både i bokstavelig og overført betydning – å få arkivet opp fra kjelleren på Tofte og inn i ordnede former på Hovtun. Nå er imidlertid forhåpentligvis det verste overstått. I 2026 håper vi på å få alle avtaler i orden med både kommunen og Hovtun. Vi håper også at arkivet etter hvert skal kunne begynne å holde åpne dager, og begynne å samle inn nytt arkivmateriale igjen. Dessuten venter et arbeid med å renovere arkivlokalene.

Tofte 7. desember 2025

Håvard Kilhavn

HURUM
HISTORIELAG

Gårds- og slektshistorie-prosjektet, Årsrapport 2025.

Redaksjonen fikk en trist endring da Torunn plutselig sovnet stille inn rett før sommerferien, 93 år gammel. Torunn har vært en av hovedpilarene i dette prosjektet og før det også i kirkebok-registrerings-prosjektet. Uten Torunns innsats hadde det ikke blitt noen gårds- og slektshistorie på Hurum. Oss andre i redaksjonen vil få takke Torunn for det enorme arbeidet hun har nedlagt i disse årene.

Redaksjonen har det siste året hatt videre fullt fokus på bind 3 og utarbeidelsen av dette. Vi har utover i året jobbet mye med tekstene for Holmsbu og Verket, disse er nå ombrukset og så godt som ferdigstilt. De omfatter til sammen 265 sider. Verket-kapitelet er nå senhøstes sendt til korrekturlesing. Korrektur for Holmsbu ble ferdigstilt første halvår. Teksten for Filtvetstranden er godt i gang vedrørende utarbeidelse og vil være ferdig i løpet av kommende vinter.

Videre har vi nesten ferdigstilt manus vedr. personnavn- og stedsregister for Rødtangen, Holmsbu og Verket. Disse skal trykkes i bind 3, sammen med registre for bind 1 og 2.

Arbeidet går generelt noe senere nå enn tidligere år, da deler av redaksjonen har en litt annen jobbsituasjon enn tidligere og derfor tidvis må prioritere mindre tid til skrivingen her.

Vi har avholdt 16 bokmøter i redaksjonen siste år. Alle disse er avholdt pr telefon, så nær som det siste før jul, da vi var samlet på det nye arkivet på Hovtun. Vi har erfart at en slik løsning med telefonmøter fungerer godt praktisk og har derfor fortsatt med dette videre etter pandemien.

Det er ved utløpet av 2025 solgt godt over 500 sett av de to første bindene.

Vennlig hilsen

Prosjektgruppa for gårds- og slektshistorien

Tale Marie Eriksen, Svein Becken,

Håvard Kilhavn og Erik Bjune.

HURUM
HISTORIELAG

ÅRSRAPPORT FRA SALGSGRUPPA

2025

Salgsgruppa har bestått av:

Anne-Gry Fjeldstad, Norunn G. Tveit og Torunn Ugstad.

Vi har hatt 2 møter i løpet av året. Det har vært litt salg gjennom året, i alt 25 boksett. Mange spør nå etter bind 3 som vi antar kommer i mars 2026.

Bøker ble lagt ut på innbyggertorget på Sætre. De som hadde betalt på forhånd eller betalt med Vipps kunne hente ut bøker der. Etter avtale har vi også lagt ut bøker på innbyggertorget på Tofte når innbetalingen var registrert. Også i år har vi vært behjelpelig med å levere bokbestillinger hjem på døra.

Bokbestillinger som har kommet på bestillingsskjema har vi tatt hånd om raskt og sendt bøkene som Norgespakke på posten. I november og desember har salget tatt seg litt opp. Tydeligvis flere som fikk historiebøker som julegave i år.

I november fikk vi en bokbestilling fra Wiesbaden i Tyskland. Et bokforlag var interessert i historiebøker fra Hurum og det var morsomt.

Vi har vært tilstede med salgsbod på åpne dager på Tronstad i tillegg til at vi har hatt stand på Toftedagen, Sætedagen og Holmsbudagen. Vi har også vært tilstede på julemarkedet på Hovtun med åpent hus i historielagets lokaler.

Pr 31/12-25 har det blitt solgt 514 sett bøker.